SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2596

av Anne-Li Sjölund (C)

Mer individanpassad bröstcancerbehandling och bättre stöd efter cancer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för mer individanpassad bröstcancerbehandling, med målet att minska onödiga biverkningar utan att försämra behandlingens effekt, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer jämlik och sammanhållen uppföljning och rehabilitering för personer med långvariga biverkningar efter bröstcancerbehandling och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt fler överlever bröstcancer tack vare forskning, tidig upptäckt och bättre behandlingar. Samtidigt kan behandlingen ge långvariga biverkningar som påverkar hälsa, livskvalitet och möjligheten att återgå till arbete och vardag. Bröstcancer är inte en enda sjukdom. Tumörernas egenskaper skiljer sig åt och behandlingen behöver därför anpassas efter varje patient. Målet måste vara att varje patient får den behandling som behövs, men inte mer än nödvändigt.

Många kvinnor får antihormonell behandling under flera år för att minska risken för återfall. Behandlingen kan orsaka klimakterieliknande besvär, sömnproblem, ledvärk,

trötthet och nedstämdhet. För vissa blir biverkningarna så svåra att behandlingen avbryts i förtid, vilket kan öka risken för återfall.

I Sverige pågår bland annat POWER-studien, där forskare undersöker om doseringen av Tamoxifen kan individanpassas efter hur kroppen tar upp läkemedlet. Förhoppningen är att minska biverkningarna utan att försämra skyddet mot återfall. Sådan forskning bör tas till vara.

Efter den mest intensiva behandlingen minskar ofta kontakten med sjukvården, trots att många fortsätter med läkemedelsbehandling i flera år. Oro för återfall, trötthet, koncentrationssvårigheter och andra biverkningar kan försvåra vardagen.

Kvinnor med svåra klimakteriebesvär efter behandlingen behöver särskilt stöd. För kvinnor med hormonberoende bröstcancer är vanlig hormonbehandling oftast inte lämplig. Därför behövs alternativa behandlingsmetoder och individuellt anpassat stöd.

För kvinnor som har eller har haft bröstcancer är traditionell hormonbehandling med östrogen mot klimakteriebesvär vanligtvis inte ett alternativ, eftersom den kan öka risken för återfall. Därför är det viktigt att dessa kvinnor erbjuds tillgång till andra behandlingsalternativ och individuellt anpassat stöd för att lindra symtom och förbättra livskvaliteten.

Sverige har nationella rekommendationer om cancerrehabilitering, men det måste säkerställas att de fungerar i praktiken och att patienter får likvärdig hjälp oavsett bostadsort. Det kan handla om uppföljning av biverkningar, stöd vid sömnproblem och psykisk ohälsa, specialistkompetens samt hjälp att återgå till arbetslivet.

Framtidens cancervård behöver se hela människan. Genom individanpassad behandling och jämlik uppföljning kan fler fullfölja sin behandling och få möjlighet att leva ett gott liv efter cancer.

Anne-Li Sjölund (C)